

Agim HYSENI,
Zëvendës Ministër i Arsimit, Shkencës dhe e Kulturës së Kosovës

Të nderuar zonja dhe zotërinj,

Kam nderin dhe kënaqësinë që në emër të MASHT, të ju përshëndes dhe në shenjë respekti të them disa fjalë për veprën e Akademik Ali Hadrit, që i parapriu proceseve më të rëndësishme për një komb e për një vend që për nga pesha dhe vlera i tejkalon suazat kohore kur u zhvillua.

Vepra dhe veprimtaria e Ali Hadrit, si objekt studimi, mbulon një periudhë vendimtare të shekullit njëzet, që shkon nga kolonizimi i Kosovës nga Serbia dhe Mbretëria jugosllave. Lufta Nacional Çlirimtare

në Kosovës, përkatësisht përpjekja për vazhdimin e pastrimit etnik dhe të rikolonizimit nga regjimi i mëvonshëm komunist Republikës së Serbisë si dhe nga federata e Jugosllavisë. Ndërsa që nga vitet 1966 profesor Hadri jo vetëm që është analist i thelluar, interpretues kompetent dhe dëshmitar por është edhe përkrahës e pjesëmarrës aktiv që nga angazhimet publike për Republikën e Kosovës, përkrahjen e kërkesave të studentëve dhe angazhimin për themelimin e Universitetit të Prishtinës e kundër iniciativës serbe të shndërrimit të Fakultetit Filozofikë të Prishtinës në qendër të rusologjisë në nivel të Federatës në fjalë; angazhimit për bashkëpunim akademik mbarëkombëtar si dhe për gjuhën letrare dhe afirmimin e vendimeve të Kongresit të drejtshkrimit si avancim i identitetit gjuhësor të kombit me çka u zhvillua

më tej procesi i filluar me Kongresin e Manastirit; Hadri, karakter shkencor i hapur është ai që me ngulmin e vet personal Dimitrije Tucoviqin e ka bërë të njohur për opinionin shqiptar. Me sensin e hollë të historianit modern në enciklopedinë jugosllave paraqiti pikëpamjet origjinale dhe sintetike mbi shqiptarët dhe prejardhjen ilire, që morën dhenë në gjuhën kroate pa arrit që konjunkturat e politikës së ditës ta heqin nga shypi; ish nxënësit e tij historian e quajnë Mjeshtër të sintezës.

Akademik Hadri me shokë bëri që qendrat e studimeve albanologjike, këtej kufirit të themelohen, të ngritën e të zhvillohen në Prishtinë;

Më lejoni të rrëfej, edhe sipas dëshmitarëve, vetëm një episod të vendosmërisë e të veprimtarisë konkrete: Flamuri i parë i shqiptarëve i vendosur në Prishtinë pas Plenumit të Brioneve është vendosur nga Ali Hadri në banesën e tij me 1968, milicia është larguar nga ndërtesa kur është bindur si i gjallë nuk e jep flamurin.

I vendosur deri në fund të mbrojt lartë autoritetin e shkencëtarit dhe të profesorit edhe në situatat më të rënda politike dhe të vazhdoi angazhimin kundër “gënjeshtrës si akt patriotik” (D. Qosiqi) të provincës serbe dhe diferencimit të lidhjes komuniste si akt obskurantist, të pikëpamjeve që kthimin e hegjemonisë e të privilegjeve provonin ta paraqitnin si kthim të barazisë. Në këto rrethana në kohën e largimit të tij Akademik Hadri ndoshta nuk e ka ditur trajtën që do të merr shkatërrimi i Jugosllavisë por e dinte që Jugosllavia do të shndërrohej gjithsesi dhe e dinte burimin e përsheptimit të këtij shkatërrimi: idenë hegjemoniste të Serbisë së madhe tek serbët të cilat synime sollën autoritetet totalitare në krye të Serbisë. “Revolucionet dhe luftat qytetare që e shoqërojnë shkatërrimin e një shteti nuk janë shkaktare të atij shkatërrimi, por pasoja të tij”, theksonte Hana Arendt (Mbi revolucionin).

Personi dhe personaliteti i Akademik Hadrit i një stili jetësor e krijues të veçantë mbahet në mend për të mirë e kundër të keqes. Mbahet në mend që na e mësoi historinë. Janë nxënësit e tij që i morën mësimet. Nxënësit e nxënësve të tij e bënë historinë.